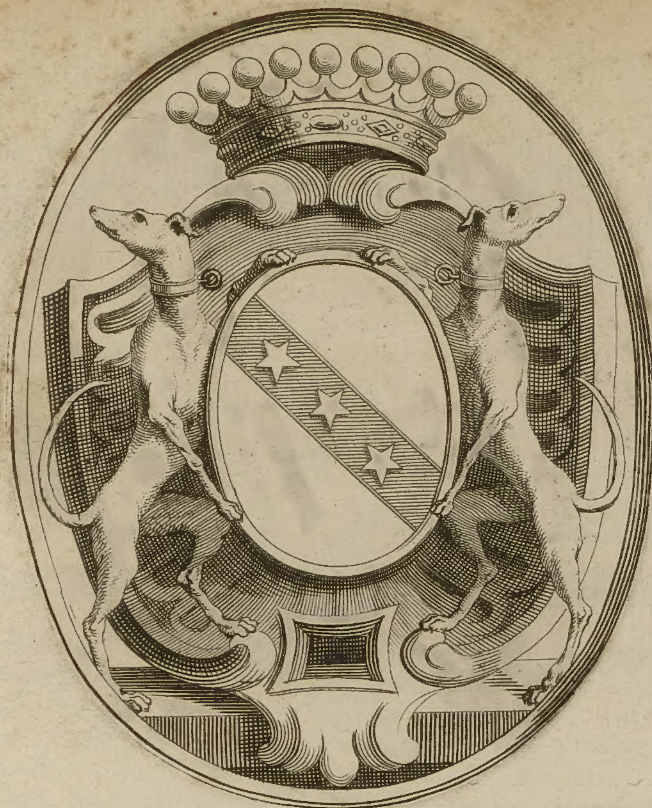

NOBILISSIMO ILLUSTRISSIMOQUE VIRO,

D. D. ANTONIO MEGRET,

EQUITI, BARONI DE TELIA ET CAPELLANIA, &c. Regi à Consiliis, Libellorum Supplicum in Domo Regiâ Magistro, Rei Judiciariæ, Politicæ & Ærariæ, in Navarrâ, Benearniâ, & Ausciorum Provinciâ Præfecto, Benignissimoque Patrono,

THESES

ANATOMICAS ET CHIRURGICAS,

Vovet, offert & consecrat obsequentissimus, CLAUDIUS-GUILLELMUS BEAUPREAU, Senonensis, Artium Liberalium in almâ Universitate Parisiensi Magister, & Chirurgiæ Candidatus.

D. O. M.

THESES

ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

ELEGANTIOR vultûs forma, venuſtas oris, vocis & loquelæ robur ac lepores, præſtantiſſimo digeſtionis opere in inchoando momentum validius, in eodem perficiendo levamen admodùm potens; commoda ſanè inter vitæ jucundioris fontes non immeritò referenda! hæc porrò ſingulis, dentium præſertìm adhibito munere, veluti totidem beneficia, jugiter impertiri conatur natura, provida mater; in eadem conſervanda, aut, vitiatâ dentium organicâ diſpoſitione, reſtituenda, ſedulò incumbit Chirurgia, naturæ ars amica. Utriuſque opera ſcrutari, ut amœnum, ſic utile; alteram proindè, ipſoſmet Dentes conſultò elaborantem & ordinantem, alteram verò, dentium hoſtem infenſiſſimum, Cariem quippè, eâdem mente præcaventem, aut debellantem, ſequemur.

EX ANATOMIA.

DENTES, oſſa minora, firmiſſima (*a*), omnibus facilè cognita, mirabilem offerunt geneſim. Sedes ipſis in utrâque maxillâ, ſuperiori ſcilicet & inferiori, adſcripta fuit. Illa tredecim oſſibus, quorum duo majora, inferiora & anteriora, dentibus hoſpitium præbent; hæc

(a) In ſceletis mole majoribus oſſa in pulverem facilè convertenda reperiebantur, dentes tamen adhuc firmiſſimi. Diari. Abbatis Nazari. an. *1669* & *1676*.

In ſceleto cujuſdam mulieris Supiot nomine, cujus oſſa emollita fuerant per vitam, dentes, præ cæteris, oſſeâ firmitate donabantur. Act. Acad. R. Sç. an. 1753.

verò osse duplici in junioribus, & unico in adultis, coalescit. Ita se se habent ossa maxillaria ut, licèt figuræ admodùm irregularis, tamen sibi invicem coadunata, exhibeant, per partem inferiorem, quamdam fornicis speciem processu arcuato circumscriptam. Fornix majorem Palati constituit partem, & ideò Palatina; processus cavitates exiguas, ad invicem appositas, alveolos quippè continet, & ideò Alveolaris nuncupatur. Maxilla inferior arcûs figuram utcumquè refert; in orâ ipsius superiore cavitates pariter seu alveoli reperiuntur; undè Alveolaris etiam appellatur. Duæ laminulæ compactæ horumce limborum, vel à primis ossificationis temporibus, à se invicem recedunt, & spatia veluti totidem casulas inter se relinquunt. Unamquamque inter casulam stat paries osseus & perpendicularis. Supra hunc-ce alveolorum ordinem, in maxillâ inferiore, & infra in inferiore, seriem alteram ejusmodi cavitatum facili negotio conspicere est. Tertia insuper in quibusdam subjectis observatur. Superiorem casulam separat ab inferiore septum osseum, transversè positum. Alveolorum superficiem internam investiunt periosteum & lamina quædam cartilaginea; intra cujus civitatem vesicula membranacea continetur, liquore mucoso, crystallinum humorem consistentiâ & colore paulatim æmulante, referta. Liquor ille in substantiam osseam, successu temporis & calore nativo, convertitur; ita tamen ut neque cartilaginea, neque sub alterius cujuscumque substantiæ formâ, appareat (b): propè septimum graviditatis mensem, superficies ipsius externa magis ac magis albescit & durescit; sicque brevì substantiam exhibet cunctis ossibus firmiorem, compositam filamentis tam exiguis & inter se tam accuratè junctis, ut superficiem referant politam, à marmore levigato non prorsùs absimilem, Encausti nomine insignitam (c); quod quidem encaustum substantiæ osseæ incrementum, per partem marginis maxillæ viciniorem impedit, & per oppositam, quam non complectitur, permittit; undè versus illam partem crescendo, radicem efformat, quæ resistentiam in fundo alveoli majorem reperiens, extrà pellit partem encausto munitam, quousquè cartilaginem superappositam & minùs resistentem attenuet, deleat, gingivam perforet; sed illud fieri non potest quin illa expansio ossea, seu radix, crassitie minuat, ratione compressionis superandæ, quin proindè gracilior evadat.

JAM triplex in unoquoque dente distinguenda venit pars, scilicet exterior, alveolum exsuperans, quæ partìm encausticâ, partìm osseâ componitur substantiâ, & Corpus, seu Corona; interior, idest alveolo infixa, quæ substantiâ constat osseâ, periosteo circumcinctâ, continente cavitatem interiorem, usquè ad coronam penetrantem, periosteo pari-

(b) Dissertat. clarif. D. de la Sone, nunc augustissimæ Galliarum Reginæ Archiat. Act. Acad. R. Sc. an. 1752.

(c) Observ. D. de la Hire filii. Act. Acad. R. Sc. an. 1699. Swammerdam, Biblioth. natur. in collectione Academicâ, tom. 5. p. 89.

ter veſtitam, & Radix ; tandem linea depreſſa, corpus à radice ſeparans, & Collum dicitur. Ad radicem dentium utriuſque maxillæ appellit funiculus vaſcularis, nervo, arteriâ & venâ conflatus ; foramen in extremitate radicis poſitum ſubit, & per totum perioſteum internum, imò & per ſubſtantiam oſſeam diſtribuitur ; undè ſenſationis, circulationis, augmenti & nutritionis, dentes facilè concipiuntur capaces. Nervus à quinto pari, & parte durâ ſeptimi ; arteria à Carotide externâ oritur, vena in jugularem externam degurgitatur ; undè ſtatuitur ſympathia inter dentes & totum caput, imò inter ipſos & totum corpus, præcipuè nervorum operâ (d).

Dentes, licèt iiſdem efformati ſubſtantiis, tamen nec eâdem figurâ gaudent, nec eodem tempore prodeunt. Ut plurimùm, circa quintum, ſextum, ſeptimum, vel octavum à nativitate menſem, duo dentes latitudine majori quam craſſitie pollentes, convexi leviter à parte anteriori, & concavi à poſteriori, ſecantes ex limbo radici oppoſito, Inciſores idcircò nuncupati, prodeunt in parte anteriori maxillæ inferioris ; paulò mox, horum-ce congeneres duo in maxillâ ſuperiori apparent ; deindè duo à lateribus inciſorum inferiorum exurgunt, & ſubſequenter duo à lateribus ſuperiorum ; undè octo inciſores efformantur. Circa menſem undecimum vel duodecimum, duo dentes craſſiores, obtuſi, formam dentium caninorum æmulantes, Canini idcircò vocati, in maxillâ inferiori ſeſe extollunt ; poſt alterius menſis intervallum, oriuntur ferè ſimul duo canini ſuperiores ; ubi notandum, caninos quatuor haud rarò in lucem non edi, niſi poſt molares anteriores. Quarto decimo, vel quinto decimo menſe, duo dentes craſſiores, in obtuſum apicem, ut plurimùm duplicem, deſinentes, in maxillâ inferiori ; & ſubindè, totidem in ſuperiori, locum obtinent. Alii duo, ferè ejuſdem figuræ & voluminis, in maxillâ inferiore ; totidemque in ſuperiore, juxta menſem vigeſimum quartum, dantur foras. Novi quatuor, craſſitie & volumine majores, apicem quadruplicem ſœpè ſœpiùs referentes, ponè alios, anno quinto, aut ſexto, ſeſe exhibent ; duo ſcilicet in utrâque maxillâ. Sequuntur quatuor alii poſteriores, anno undecimo vel duo decimo : tandem quatuor ultimi, aliquandò per vigeſimum, aut etiam ætatem provectiorem, munus obeunt ; quâ de causâ, Moderatores, vel Sapientiæ dentes, vocantur. Viginti quatuor poſteriores, modò deſcripti, Molares audiunt, ex eo quod, figurâ & uſu, molam quodammodo æmulantur. Dividi ſolent in octo minores, totidemque majores, nec non quatuor tardiores.

Non prætermittendum, dentes inciſores, caninos, molares minores necnon anteriores, unicâ tantùm inniti radice ; molares verò poſteriores duplici, triplici & aliquandò quadruplici ; ultimos tandem unicâ dun-

(d) Commentar. Phyſic. de anatom. Heiſteri. art. de motibus ſympathicis.

taxat, sed crassiori. Radices illæ sunt modò rectæ, modò curvæ; hìc à se invicem recedunt, illìc ad se approximantur ad apicem (e). Ex quibus differentiis, minorem majoremve difficultatem in extractione, & minora vel majora post extractionem accidentia liquet exurgere.

Triginta - duos dentes cavitatem oris circumscribere in adultis, sequitur ex descriptione præmissâ. Iidem tamen non existebant omnes in infantibus; viginti enim priores, lactei nomine, decidere incipiunt à septimo anno, per partem oris anteriorem, secundùm progressionem adortûs; & prout decidunt, aliis ejusdem formæ & figuræ, sed majoribus, supplentur. Sic remanent dentes in ore usquè ad ætatem provectam, dummodò nullâ labe, nullove accidente infligantur; tandem seriùs ociùsve delabuntur, & quam plurimùm successores non habent, propter deficientes œconomiæ animalis vires; quæ tamen si adhuc remaneant, jam nova elucescit dentium series, & mirantes exclamant spectatores seniorem repuerascere (f). Triplex ille dentium exitus dicitur Dentitio; quæ in primariam, secundariam, vulgò dividitur. In tertiam insuper dividi potest.

Dentes, per unumquodque ætatis stadium, firmantur in alveolis non solùm ope funiculi vascularis, ad radicem appellentis, sed & ope constrictionis accuratæ ex parte alveolorum, necnon ope filamentorum à gingivis in ipsammet dentis substantiam, propè collum, insertorum. Quâ dispositione, omnis impeditur aëris, & aliorum corporum, in radicem dentium contactus dolorificus.

Gingivæ textum offerunt fibrosum, firmum, elasticum, nervis & vasis pervium, membranâ internâ oris vestitum, alveolis mediante periosteo adhærentem, & intervalla dentium, strictioris connexionis causâ, penetrantem.

EX CHIRURGIA.

QUANTACUMQUE in dentibus efformandis, conservandis & renovandis, elucescat Mechanismi sapientia, eamdem nihilominùs cum cæteris corporis humani partibus sortem dividunt; intùs &

(e) Vid. Varias dentium figuras, apprimè delineatas, in præclarâ tabul. Osteolog. editione Paris. promulgatâ, an. 1759. Author. M. Sue, Anatomes in Reg. Chirurg. Scholis Professore, &c. part. 2. Tab. V. VI. IX. & præsertim X.

(f) Inter alia hujusce phœnomeni exempla, duo extant insignia in Ephemerid. nat. cur. dec. 2. obs. 15. Duo viri seniores novum & duplicem dentium albidissimorum ordinem singuli recuperarunt, anno ætatis illorum 118; doloribus capitis, maxillarum, &c. tunc vehementer affecti.

foràs modò latentes, modòdetectos coguntur hostes agnoscere (g). Digestiones pravæ, cacochymia, lues variæ, plethora à graviditate, aliâve quâcumque causâ oriunda, inflammatio periostei, tum interni, tum externi, suppuratio subsequens; masticatio durorum, alimentorum frigidiorum, calidiorum, salsorum, saccharo conditorum, aut ipsius sacchari (h), acidorum, acriorum, usus frequens & immoderatus; eorumdem inter dentes perseverans præsentia; contactus aëris metallica corpuscula vehentis, aut etiam puri, in ipsammet substantiam osseam encausto spoliatam agentis; & quasi hæc non sufficerent, sæpiùs cariei destructores ipsam producunt. Lima, acida, pulverum usus subsequens & frequentior, incensum, &c. Absque cautelâ adhibita, minuunt encaustum, delent, &, cum reparari nequeat, ipsum os deturpant.

Ex harumce causarum vario actionis gradu, varia nascitur læsionis differentia. Vel enim encaustum partìm tollitur, & est erosio; vel omninò, & brevì adest alteratio in osse; vel alteratio ipsasmet ossis fibras afficit, solutionem illarum continuitatis infert, & tunc adest erosio in osse, seu Caries; quæquidem, vel superficiem siccam, & est caries sicca; vel humore tenui, fœtido, madidam præ-se-fert, & est caries humida; alterutra, vel usque in cavum radicis penetrat, vel non, & tunc completa, vel incompleta dici potest; extrinsecùs conspicitur, vel non, & tunc interna, vel externa habetur.

Diversæ illæ cariei species, vel unum, vel plures lædere possunt dentes, absquè aliis accidentibus, aut morbis concomitantibus, & tunc simplex, vel composita reputatur; aut ipsius dentis fracturâ, alveoli carie, exostosi, epulide, parulide, hæmorragiâ, dolore nimio, fluxione, febre, capitis doloribus, ophthalmiâ, glandularum ingurgitatione, abscessu, delirio, &c. seorsim aut simul, minori majorive numero vigentibus, stipatur, & est caries complicata.

Singulas cariei species per tactum, visum, & præsentiam circumstantiarum modò enumeratarum præsertim agnosces. Quandò scilicet ope digiti, specilli, aut oculi, detegitur punctum cavum, asperum, impressionem digitorum, aut specilli, absquè dolore non patiens; quibus signis addi

---

(g) Vid. quatuor disputation. propositas in Argentoratensium Universitate, à Melchiore Sebizio. M. D. & Prot. Comite Palatino Cæsareo, &c. an. 1644.

(h) Saccharum inficere dentes, non solùm propriâ virtute, sed etiam propter liquorum & solidorum peculiarem dispositionem, constat ex observatis quæ referuntur in materiâ medicâ, D. Geoffroi. Cap. de Saccharo. Plures nimirùm viri ad annum provectiorem pervenerunt, & dentibus albidis, admodùm sanis, potiti fuerunt; licèt frequentiori & majori copiâ Sacchari, per vitæ cursum, usi fuerint. Idem de aliis causis dicendum.

possunt, licèt æquivocâ, fœtor oris, vacillatio dentis, gingivæ ambientis excrescentia, suppuratio, impossibilitas sustinendi absquè dolore corpora calida, frigida, & contactum validiorem corporis duri, aut masticationem solidorum.

Symptomatum & accidentium suprà expositorum ratio desumitur ab ipsâmet cariei naturâ & causis, structurâ dentis, & connexione ipsius cum cæteris partibus.

Omnis cariei species malum omen præ se fert; eò tamen pejus quò altior est & antiquior, quò madidior, quò plures inficit dentes, quò magis recedit à superficie coronæ, & magis accedit ad partes laterales ac collum, quò frequentiori accidentium numero stipatur, & interiorem maligniorem ve causam agnoscit. Periculosior etiam dentium molarium in utrâque maxillâ caries; cum enim majorem à lateribus exhibeant superficiem, cariei majorem ansam præbent, & factam faciliùs tegunt; cum insuper plurimis donentur radicibus, substantiæ spongiosæ majori copiâ inclusis, caries faciliùs afficere potest alveolum. Pessima de carie octo molarium anteriorum maxillæ superioris ferenda prognosis, cum enim sinûs maxillaris cavitatem vicini legant, caries parietem inferiorem afficere & corrodere potest, gravioraque subindè producere.

Cariem ejusque sequelas vitare qui cupierit, causas sedulò arceat, nec exteriora simul omittat auxilia. Quotidiè dentes vino aut aquâ purâ, à pastu, abluere; dentiscalpio minori sordes dentium intervalla occupantes auferre; linguam, jejuno ventriculo, detergere; identidem medicamenta dentifricia adhibere; crustas aut tartarum dentium scalpro dentali leviter radere & resolvere; gingivas dentesque posteà fovere curet.

Si neglectâ prophylaxi, aut incassùm adhibitâ propter vitium prædominans, casumve fracturæ &c. caries reipsà advenerit; tunc causam attentè consideret Chirurgus, &, quantum in se est, arcere studeat; cariei indoles deindè agnoscatur. Si siccam sese habeat, superficies ipsius ruginâ, aut limâ, leviter detergenda, cavendo ne deleatur crusta protectrix, quæ actionem corporum exteriorum in substantiam osseam dentis impedit. Si verò humida & dolorifica sit, tunc olea essentialia guayaci, cinnamomi, caryophillorum, &c. gossipio mediante, in cavitatem immittenda; & horum usus usquè ad perfectam crustæ efformationem, dolorisque absentiam repetendus. Cauterium actuale oleis essentialibus præmitti potest, ut crusta citiùs efformetur; sed usus cauterii omnibus dentibus non competit. In carie molarium majorum, altiùs penetrante, cauterium non agens in omnes ramos quibus innituntur illi dentes, vividiorem relinquit dolorem ex parte ramorum non cauterisatorum, & proindè debet rejici. Non idem tamen de incisoribus, caninis, & molaribus, qui unicâ dantur radice.

Ut ut sit, casus adest in quo omnibus dentibus cauterium applicari potest; nimirùm quandò coronæ dentium usu deteruntur, & dolorem concipiunt ex contactu corporum exteriorum; quam operationem felici cum successu celebravimus.

Medicamentis, ferro, aut igne, adhibitis; cavum cariei succedens idoneâ impletur materie, ne præsentiâ aëris, salivæ & alimentorum, recrudescat caries. Folia auri, argenti, plumbique, ad id accomodantur, & ope instrumenti, Plumbi Ductoris nomine, introductas, tam accuratè applicantur, ut ne vel minima pars exsuperet dentis superficiem, & ne vel minima remaneat in eâdem cavitas. Quæquidem agendi methodus, quamvis palliativa dici debeat, tamen aliquandò ita prosperum edit effectum, ut dentem conservet per plurimos annos. Sed non omnibus sors eadem; aliquandò enim dolor urget; tunc plumbum perforare juvat, quia inter ipsum & dentem latere potest humor ichorosus, aut purulentus, cavitatem implens, & per foramen eliminandus. Haud infrequenter pus viam sibi aperit propè extremitatem radicis, fluit per alveolum, gingivam perforat, & facilè exsiccatur, cum levamine & fugâ doloris.

Urgente dolore, ad medicamenta, pro re natâ, recurrendum, qualia sunt guttulæ anodynæ, olea essentialia, masticatoria, emplastrum odontalgicum, fumus hyosciami ope infundibuli denti applicatus, venæ sectio, balnea pedum, vesicantia, lobuli auricularis perforatio, gingivarum sectio, dentis terebratio usquè ad nervum, ut destruatur (operatio dolorifica nimiùm, sæpiùs infausta, & extractioni inferior); quæ si non succedant, ad nervi separationem à dente progrediendum. Hæc autem obtinetur, vel per operationem à recentioribus excogitatam, luxationem scilicet, quæ fit dejiciendo radicem ad latus, eo modo ut rumpatur nervus, dens que non omninò avocat ab alveolo; & competit denti carie leviter affecto; vel per operationem ab ipsomet Æsculapio excogitatam & celebratam, dentis scilicet perfectam evulsionem, quæ sicut & antiquior, sic & sæpiùs est summa therapeïa. Porrò ad utramque illam operationem exequendam, instrumenta duplicis generis agnoscuntur, naturalia, quæ sunt digiti, & arte facta, qualia sunt aurea, ferrea, chalybea; & quanta horumce multitudo! Forcipes, denticula, pelicani, impulsoria, rostrum corvi, rizagra, claves, vectis sub formâ lanceæ, tanquàm præcipua annumerantur. Priorum species valdè multiplicatæ sunt. Cæterùm electio illorum, à situ, figurâ, volumine, crassitie intrinsecâ, & adhæsione dentis pendet.

Quodcumque adhibeatur instrumentum, æger situm idoneum obtinere debet. Tùm Chirurgus unâ manu labia removet, maxillam firmat, dùm alterâ instrumento armatâ collum dentis corripit, ad latus dejicit, & evellit. Extracto dente, gingiva digitis comprimi debet, ut

paries alveoli, qui sæpè sæpiùs inter evulsionem frangitur, in statum naturalem reponatur, & gingiva pristinum tonum faciliùs recuperet. Hæmorragiam subsequentem non subitò comprimere est, sed tantùm post sanguinis effluxum, ut partes vicinæ degurgitentur, & vitetur inflammatio, &c. Hæmorragiâ non sistente, ad stiptica, compressionem, aut etiam ignem, recurrendum.

Non semper sufficit dentem extrahere; varias complicationes curare, Chirurgo nonnunquàm superest. Singularum cura dissertationem nimis amplam requirit, alibì suscipiendam.

Dens extractus, accuratè expurgatus, & idoneâ materie repletus, si leviter affectus fuerit, reponatur in alveolum; si è contrà carie majori labefactus sit, tunc dens ex ore alieno extractus locum occupet. A repositione tamen molarium majorum abstinendum censemus, quia parietes ossei & spongiosi, casulas illorum radicum separantes, per extractionem ut plurimùm disrumpuntur, & fiunt impares suscipiendis, & comprimendis radicibus noviter insitis. Si Dens ex ore alieno extractus & repositus adhæsionem, sicut fit in senibus & scorbuticis, non facilè contrahit; tunc dens fabrefactus substitui, & ope fili aurei, aut setæ sericeæ, contineri debet. Quo in casu dentis cujuscumque radix à corpore separatur nulloque dolore stipatur; tunc radici applicetur corona fabrefacta, & ope cardinis infixa retineatur. Hæc media toties admoveri possunt, quoties deficiunt dentes. Imò, omnibus delapsis, duplicem dentium seriem apponere docet ars semper vigilans.

Has Theses, Deo juvante, & Præside M. STEPHANO-PETRO LE LAUMIER, Artium & Chirurgiæ Magistro, tueri conabitur CLAUDIUS-GUILLELMUS BEAUPREAU, ~~Senonensis~~ de Sens*, Artium Liberalium in almâ Universitate Parisiensi Magister, Chirurgiæ Candidatus; Die Sabbati ~~quintâ~~* 12 *Julii, à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam, anno R. S. H. 1760.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS,

PRO ACTU PUBLICO ET MAGISTERII LAUREA.

Typis Knapen, infra Pontem Sancti Michaëlis, sub Signo Boni Protectoris.